

OŠETROVATEĽSKÁ STAROSTLIVOSŤ O DOSPELÝCH

Garant: doc. PhDr. Mgr. Tatiana Rapčíková, PhD., MPH

Tel: 048/324 80 18

mail: tatiana.rapcikova@szu.sk

Platnosť akreditácie: 17. 2. 2025

Číslo rozhodnutia: S06188-2020-OZdV-2

Dĺžka štúdia: 1,5 roka

Zoznam akreditovaných výučbových zdravotníckych zariadení:

Fakultná nemocnica s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica, Námestie L. Svobodu 1, 975 17
Banská Bystrica

Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a. s., Cesta k nemocnici 1, 974 01 Banská Bystrica

„MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE

OŠETROVATEĽSKÁ STAROSTLIVOSŤ O DOSPELÝCH

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Ošetrovateľská starostlivosť o dospelých je špecializačný odbor, ktorý sa zaoberá komplexným ošetrovateľským manažmentom o dospelého pacienta vo všetkých odboroch vnútorného lekárstva, chirurgie, onkológie a geriatrickej v ústavnej zdravotnej starostlivosti a ambulantnej zdravotnej starostlivosti.

2. Špecializačné štúdium trvá najmenej jeden a pol roka.

3. Špecializačné štúdium nadväzuje na

- vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe ošetrovateľstvo v študijnom odbore ošetrovateľstvo,
- vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v bakalárskom študijnom programe ošetrovateľstvo v študijnom odbore ošetrovateľstvo,
- vyššie odborné vzdelanie v študijnom odbore diplomovaná všeobecná sestra alebo
- úplné stredné odborné vzdelanie v študijných odboroch pre zdravotnícke povolanie sestra.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

A. Rozsah teoretických vedomostí

1. nové medicínske poznatky v diagnostických a terapeutických postupoch v odboroch všeobecného lekárstva, vnútorného lekárstva, ochorenia dýchacieho systému, ochorenia tráviaceho systému, infekčné ochorenia, autoimunitné ochorenia, ochorenia krvi,

reumatologické ochorenia, poruchy výživy, metabolizmu a vnútorného prostredia, ochorenia močovo – pohlavného systému, kožné ochorenia, geriatrickej, chirurgie, ORL a stomatochirurgie, poranenia hrudníka, kardiochirurgie a cievne ochorenia, vybrané ochorenia brucha, urológie, gynekológie a pôrodnictva, transplantácie orgánov a tkanív, chirurgická onkológia a onkológia, 2. nové ošetrovateľské poznatky, štandardné postupy a špecifiká starostlivosti v odboroch vnútorného lekárstva, geriatrickej, onkológie a chirurgie: zvládanie nežiaducich účinkov liečby,

moderná podporná liečba,

3. nové trendy v starostlivosti o venózne vstupy: Midline, PICC, implantabilný podkožný port, indikácie, kontraindikácie, fixácia, aplikácia liekov, komplikácie, špecifiká ošetrovateľskej starostlivosti,

4. rozšírená KPCR: defibrilácia, AED, analýza a základné hodnotenie EKG krivky, poruchy srdcového rytmu,

5. liečba kyslíkom a inhalácia

5.1 domáca umelá pľúcna ventilácia,

5.2 vysokoprietoková oxygenácia (High Flow),

5.3 hyperbarická oxygenoterapia,

5.4 výmena tracheostomickej kanyly, odsávanie pacienta z dýchacích ciest,

5.5 osobné inhalátory, inhalačná komôrka aerochamber, kompresorový a ultrazvukový inhalátor,

6. farmakológia, infúzna liečba a transfuziológia: nové trendy vo farmakoterapii, preskripčná kaskáda, compliance pacienta, polypragmázia, zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami,

7. manažment bolesti: monitoring bolesti, pooperačná bolesť, chronická a nádorová bolesť, opiáty, epidurálna analgézia,

8. manažment výživy: aktuálne trendy a novinky v diétoterapii, posúdenie hydratácie a výživy, riziko dehydratácie a malnutrie, špecifiká výživy pri hyperlipidémii, antikoagulačnej liečbe manažmente výživy u chirurgického, onkologického a geriatrického pacienta,

9. bariérová ošetrovateľská starostlivosť: prevencia, aktuálne trendy, kontrola a eradikácia infekcií, hygienický režim, (nozokomiálne nákazy, MRSA, Clostridium difficile, SARS, imunodeficiencia, nemocničné šírenie),

10. príprava a podávanie cytostatík

10.1 základné rozdelenie cytostatík,

10.2 odporúčané postupy aplikácie,

10.3 bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci s cytostatikami,

10.4 ambulantné podávanie chemoterapie,

10.5 hygienický režim a likvidácia odpadu,

10.6 ošetrovateľská starostlivosť, monitoring pacienta počas podávania cytostatík, paravenózný únik cytostatík,

11. transplantácie krvotvorných kmeňových buniek

11.1 druhy transplantácií, indikácie pre transplantáciu a liečbu krvotvornými kmeňovými bunkami,

11.2 zdroje krvotvorných kmeňových buniek a ich získavanie,

11.3 spracovanie, kryokonzervácia a uchovávanie krvotvorných buniek,

11.4 samodarca a darca periférnych kmeňových buniek, auto-transfúzne systémy, manažment starostlivosti o pacienta, prípravny režim (imunosupresia), podporná liečba transplantovaných pacientov,

11.5 reakcia štepu proti hostiteľovi – GVHD,

11.6 akútne komplikácie transplantácie krvotvorných kmeňových buniek a neskoré následky.

12. aktuálne trendy a novinky v rehabilitácii v ošetrovateľstve (rehabilitačné techniky v

prevencii pooperačných komplikácií, rehabilitácia v onkológii, kinestetika, ergonómia, pomôcky podporujúce pohyb a stabilitu pacienta, vertikalizácia pacienta, mobilizácia),

13. koncept bazálnej stimulácie,

14. bezpečnosť pacienta, nežiaduce udalosti,

15. gerontológia a geriatria: starnutie (osobnosť a zmeny), osobitosti chorôb v senu, geriatrické symptómy a syndrómy, manažment starostlivosti o geriatrického a gerontopsychiatrického pacienta, geriatrická krehkosť – frailty, prejavy ageizmu, týranie, zneužívanie a zanedbávanie, ohrozenie seniorov násilím, tréning kognitívnych funkcií seniora, podpora telesného zdravia, ergoterapia,

16. dlhodobá ošetrovateľská starostlivosť: indikácia, ošetrovateľstvo v zariadeniach sociálnych služieb, domy ošetrovateľskej starostlivosti, domáca starostlivosť, stratégia dlhodobej starostlivosti,

17. ošetrovateľstvo v ambulantnej starostlivosti

17.1 preventívne prehliadky, imunizácia,

17.2 návšteva pacienta v prirodzenom domácom prostredí,

17.3 spolupráca s ADOS, koordinácia zdravotníckych služieb,

17.4 predpisovanie zdravotníckych pomôcok sestrou (katalóg zdravotníckych výkonov),

17.5 jednodňová chirurgia,

17.6 aktuálne strategické programy zamerané na prevenciu a liečbu chronických ochorení doma a v zahraničí (EÚ, WHO), Národný onkologický program,

18. komunikácia s dospelým pacientom

18.1 poskytovanie informácií,

18.2 asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných situácií,

18.3 špecifiká komunikácie s pacientmi v terminálnom štádiu, so seniormi,

18.4 komunikácia s opatrovateľmi, príbuznými a pozostalými,

18.5 komunikácia s pacientom z iných etnických skupín,

18.6 terapeutická komunikácia.

19. edukácia a edukačný proces

19.1 výchova k zdraviu a zdravému životnému štýlu, zdravé starnutie,

19.2 zdravotná gramotnosť,

19.3 selfmonitoring, princíp patient-centered care,

19.4 telemonitoring, telekonzultácia, informačné a komunikačné technológie,

20. nové trendy v starostlivosti o dekubity, defekty, nehojace sa rany a stómie: klasifikácia, posudzovanie, dokumentovanie, odporúčané postupy, EPUAP, NPUAP, EWMA, malígne rany, komplikácie stómii, pergamenová koža,

21. hospicová a paliatívna starostlivosť

21.1 starostlivosť o zomierajúceho pacienta,

21.2 tlmenie klinických príznakov,

21.3 paliatívny prístup a paliatívna liečba,

21.4 podporný tím, starostlivosť o pozostalých,

21.5 hospic a hospicová starostlivosť,

21.6 spiritualita,

22. prax založená na dôkazoch

- 22.1 aplikácia štandardných ošetrovateľských postupov,
 22.2 využívanie hodnotiacich škál v praxi,
 23. sledovanie a hodnotenie kvality ošetrovateľskej starostlivosti,
 24. teórie a modely ošetrovateľstva aplikované na ošetrovateľskú starostlivosť.

Položka 2

Rozsah praktických zručností a skúseností

Oddiel 1

Minimálny počet zdravotných výkonov

A.	Zoznam výkonov, ktoré súvisia s diagnostickým a liečebným postupom, ktoré sestra vykonáva samostatne:	
1.	klinický monitoring pacienta (SpO ₂ , GSC, VAS, prekrvenie tkanív)	po 5
2.	zabezpečenie priechodnosti dýchacích ciest pomocou vzduchovodu (Airway)	2
3.	posúdenie nutričného stavu a stavu hydratácie pacienta	5
4.	posúdenie a ošetrovanie postradiačných zmien na koži	3
5.	posúdenie a ošetrovanie pacienta s orálnou mukozitídou	3
6.	zavedenie Huberovej ihly do implantovaného venózneho portu	5
7.	odstránenie Huberovej ihly z implantovaného venózneho portu	3
8.	posúdenie funkčnosti a ošetrovanie tracheostomickej kanyly, gastrostómie, epicystómie, kolostómie a črevných stómií	5
9.	odsávanie z tracheostomickej kanyly	10
10.	ošetrovateľský manažment o dospelého pacienta (posúdenie a zhodnotenie zdravotného stavu, plánovanie ošetrovateľských intervencií, realizovanie a dokumentovanie fyzikálneho vyšetrenia):	12 z toho:
	10.1 pri podávaní cytostatickej liečby	2
	10.2 pri nehojacej sa rane	2
	10.3 po transplantácii krvotvorných buniek	1
11.	podávanie liekov do PICC, Midline katétra a implatabilného venózneho portu	1
12.	aplikácia profylaktického krytia u pacienta s rizikom vzniku dekubitov	2
13.	nastavenie infuznej pumpy alebo lineárneho dávkovača pre kontinuálne podávanie liekov	2
14.	posúdenie EKG krivky	2
15.	katetrizácia močového mechúra u ženy aj muža vrátane edukácie pacienta; kontrola a zabezpečenie funkčnosti katétra vrátane preplachu; aplikácia liečiv do močového mechúra na základe indikácie lekára	po 5

B.	Zoznam výkonov, ktoré súvisia s diagnostickým a liečebným postupom, ktoré sestra vykonáva samostatne na základe indikácie lekára	
1.	podávanie cytostatickej liečby	5
2.	infúzna terapia, umelá výživa, parenterálna výživa a all in one	po 3
3.	odstránenie Midline – periférny venózy katéter	2

Oddiel 2

A. Praktické zručnosti

1. špecializované výkony a ošetrovateľské techniky: zabezpečenie priechodnosti dýchacích ciest pomocou vzduchovodu, zavedenie Huberovej ihly do implantovaného podkožného venózneho portu a jej odstránenie, katetrizácia močového mechúra u muža na modeli,
2. sledovanie a hodnotenie zdravotného stavu pacienta, používanie hodnotiacich a meracích nástrojov a postupov fyzikálneho vyšetrenia pacienta v rozsahu ošetrovateľského posudzovania,
3. techniky a postupy základnej a rozšírenej resuscitácie.

B. Technické zručnosti

Manipulácia s prístrojovou technikou (napr. defibrilátor, EKG, infúzne pumpy, lineárne dávkovače, nutričné pumpy, odsávacie zariadenia, monitor).

Oddiel 3

Praktické zručnosti a skúsenosti po ukončení špecializačného štúdia

1. realizovať komplexný ošetrovateľský manažment o dospelého pacienta v odboroch vnútorného lekárstva, chirurgie, onkológie, geriatrickej a ambulantnej zdravotnej starostlivosti,
2. sledovať, analyzovať a hodnotiť zdravotný stav dospelého osoby v rozsahu ošetrovateľského posudzovania,
3. merať, sledovať, analyzovať a zaznamenávať do zdravotnej dokumentácie (kvantitatívne a kvalitatívne), vitálne funkcie dospelého osoby,
4. zabezpečiť priechodnosť dýchacích ciest pomocou vzduchovodu,
5. vykonávať toaletu a odsávať sekréty z dolných dýchacích ciest cez tracheostomickú kanylu,
6. indikovať, zavádzať a odstraňovať Huberovu ihlu z implantovaného podkožného venózneho portu,
7. indikovať a realizovať katetrizáciu močového mechúra u muža, zavádzať, preplachovať a odstraňovať permanentný močový katéter u muža,
8. po posúdení pacienta indikovať a aplikovať oxygenoterapiu pomocou kyslíkovej masky a nasálnej kyslíkovej kanyly (kyslíkové okuliare),
9. po posúdení stavu hydratácie indikovať a podávať fyziologický roztok intravenózne u pacienta pri zistenej dehydratácii,
10. indikovať a podávať glukózu intravenózne u pacienta s overenou hypoglykémiou pri životo ohrozujúcich stavoch,
11. vykonávať externú defibriláciu,
12. na základe indikácie lekára aplikovať medikamentóznú liečbu v dávkovacom rozmedzí

a farmakologickom zložení určenom lekárom a po posúdení potreby osoby a vyhodnocuje účinnosť liečby,
13. odstraňovať Midline – periférny venózný katéter.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína dňom zaradenia do špecializačného štúdia podľa zostaveného študijného plánu, zostáva z praktickej a teoretickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred komisiou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

A. Odborná zdravotnícka prax sa uskutočňuje u poskytovateľa ústavnej zdravotnej starostlivosti alebo u poskytovateľa ambulantnej zdravotnej starostlivosti, z toho		
1.	interné pracoviská výučbového zdravotníckeho zariadeniavzdelávacej ustanovizne, ak účastník špecializačného štúdia pracuje na chirurgickom pracovisku alebo onkologickom pracovisku	2 týždne
2.	chirurgické pracoviská výučbového nzdravotníckeho zariadenia vzdelávacej ustanovizne, ak účastník špecializačného štúdia pracuje na internom pracovisku alebo onkologickom pracovisku	2 týždne
3.	onkologické pracoviská výučbového zdravotníckeho zariadenia vzdelávacej ustanovizne, ak účastník špecializačného štúdia pracuje na chirurgickom pracovisku a internom pracovisku	2 týždne

B. Teoretická príprava vo vzdelávacej ustanovizni v trvaní štyri týždne.“.